

Standardy ochrony małoletnich w Powiatowym Centrum Edukacji w Brzesku

Podstawa prawna:

1. Ustawa z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2023 poz. 1606).
2. Ustawa z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich (tekst jedn. Dz.U. 2024 poz. 560)

PREAMBUŁA

Naczelną zasadą wszystkich działań podejmowanych przez Pracowników Powiatowego Centrum Edukacji w Brzesku jest działanie dla dobra Dziecka i w jego najlepszym interesie. Każdy Pracownik PCE traktuje Dziecko z należyтым szacunkiem oraz uwzględnia jego potrzeby. Niedopuszczalne jest stosowanie przez kogokolwiek wobec Dziecka przemocy w jakiegokolwiek formie. Pracownicy PCE w Brzesku, realizując te cele, działają w ramach obowiązującego prawa, przepisów wewnętrznych placówki oraz swoich kompetencji.

II. Definicje

Na potrzeby niniejszego dokumentu zostało doprecyzowane znaczenie poniższych pojęć:

1. **Dziecko** (małoletni) to każda osoba poniżej 18 roku życia.
2. **Rodzice** (opiekunowie prawni) to osoby prawnie odpowiedzialne za dziecko.
3. **Osoba dorosła** to każdy człowiek powyżej 18 roku życia, który nie jest dla dziecka jego rodzicem lub opiekunem prawnym, który w czasie pobytu w PCE sprawuje nad nim opiekę (m.in. kierownik lub opiekun grupy, członek rodziny Dziecka ,).
4. **Krzywdzenie dziecka** oznacza popełnienie na jego szkodę przestępstwa.
5. **Przestępstwo na szkodę dziecka** – na szkodę dzieci mogą być popełnione wszystkie przestępstwa, jakie mogą być popełnione przeciwko osobom dorosłym, a dodatkowo przestępstwa, które mogą być popełnione wyłącznie przeciwko dzieciom (np. wykorzystywanie seksualne z art. 200 Kodeksu Karnego). Z uwagi na specyfikę działalności Powiatowego Centrum Edukacji w Brzesku a w szczególności Szkolnego Schroniska Młodzieżowe w Brzesku, w którym łatwo można uzyskać możliwość odosobnienia, istnieje zagrożenie przestępstwami przeciwko wolności seksualnej i obyczajności, w szczególności zgwałcenie (art. 197 Kodeksu Karnego), seksualne wykorzystanie niepoczytalności i bezradności (art. 198 KK), seksualne wykorzystanie zależności lub krytycznego położenia (art. 199 KK), seksualne wykorzystanie osoby poniżej 15 roku życia (art. 200 KK), grooming (uwiedzenie małoletniego za pomocą środków porozumiewania się na odległość - art. 200a KK).
7. **Pracownikiem**, jest każda osoba przyjęta do pracy, w tym osoba zatrudniona w oparciu o umowę cywilnoprawną, praktykant, stażysta i wolontariusz, niezależnie od obywatelstwa i wieku tej osoby.
8. **Dyrektor** - osoba kierująca pracą Powiatowego Centrum Edukacji w Brzesku.

III. Polityka Ochrony Małoletnich

PCE zobowiązuje się do zapewnienia bezpiecznego i sprzyjającego rozwojowi środowiska dla wszystkich Dzieci uczestniczących w jego działalności. Prowadzi swoją działalność statutową z najwyższym poszanowaniem praw człowieka w szczególności praw Dzieci jako osób szczególnie wrażliwych na krzywdzenie. PCE podkreśla istotność prawnego i społecznego obowiązku zawiadamiania organów ścigania o każdym przypadku podejrzenia popełnienia przestępstwa na szkodę dzieci i zobowiązuje się szkolić swoich Pracowników w tym zakresie.

IV. Obowiązki Pracowników

1. Obowiązki Dyrektora:

- a) powołanie zespołu do spraw opracowania i wdrożenia Standardów ochrony małoletnich,
- b) nadzór nad wdrożeniem standardów i respektowaniem ich przestrzegania,
- c) wyznaczenie zakresu obowiązków zespołu do spraw standardów ochrony małoletnich,
- d) wdrażanie zasad rekrutacji pracowników według wytycznych opisanych w standardach ochrony małoletnich.

2. Obowiązki zespołu do spraw opracowania i wdrożenia Standardów ochrony małoletnich:

- a) samokształcenie i doskonalenie w zakresie ochrony dzieci,
- b) przygotowanie Pracowników PCE w Brzesku do stosowania standardów ochrony dzieci (zarówno przed przystąpieniem do pracy, jak i po dokonaniu zmian w brzmieniu standardów),
- c) prowadzenie ewidencji Pracowników placówki, którzy zapoznali się ze standardami ochrony Dzieci przed przystąpieniem do pracy oraz po dokonaniu zmian w zapisie standardów,
- d) dbałość o udostępnienie standardów ochrony Dzieci na stronie internetowej PCE w Brzesku oraz na jej terenie,
- e) przegląd standardów ochrony Dzieci w porozumieniu i współpracy z Dyrektorem i Pracownikami, w razie potrzeby dokonywanie aktualizacji standardów, prowadzenie ewidencji zdarzeń – oryginały notatek ze zgłoszeń i interwencji przechowuje się w recepcji SSM. Ewidencję zdarzeń należy przechowywać w odpowiednio zabezpieczonym miejscu, do którego dostęp ma zespół do spraw standardów ochrony małoletnich oraz Dyrektor,

V. Procedury ochrony małoletnich

1. Proces rekrutacji Pracowników musi obejmować sprawdzenie przeszłości kandydatów, aby upewnić się, że są oni odpowiednimi osobami do pracy z Dziećmi.
2. Działania Pracowników muszą być regularnie monitorowane i oceniane w celu zapewnienia przestrzegania standardów ochrony Dzieci.

3. PCE ustanawia jasne procedury postępowania w przypadku zgłoszenia podejrzenia naruszenia praw Dziecka, które obejmują ochronę ofiar oraz raportowanie incydentów odpowiednim instytucjom.

VI. Edukacja i informacja

1. Dzieci oraz ich Rodzice prawni muszą być informowani o przysługujących im prawach oraz o dostępnych środkach ochrony i wsparcia.

2. PCE dostarcza materiały edukacyjne i informacyjne dotyczące praw Dzieci i zasad ochrony.

VII. Współpraca z instytucjami zewnętrznymi

PCE zobowiązuje się do współpracy z odpowiednimi instytucjami, takimi jak szkoły, placówki opiekuńcze, policja i inne organizacje pozarządowe, w celu zapewnienia kompleksowej ochrony Dzieci.

VIII. Przegląd i aktualizacja

Standardy ochrony małoletnich będą regularnie przeglądane (min. raz na 2 lata) i aktualizowane w celu dostosowania ich do zmieniających się przepisów prawnych oraz najlepszych praktyk w dziedzinie ochrony Dzieci.

IX. Procedura w przypadku podejrzenia Krzywdzenia dziecka

1. Zawsze, kiedy jest to możliwe, należy dokonywać identyfikacji Dziecka i jego relacji z Osobą dorosłą, z którą przebywa w trakcie pobytu w PCE.

2. W sytuacjach nietypowych i/lub podejrzanych, wskazujących na możliwe ryzyko Krzywdzenia dziecka, identyfikacja jest obowiązkowo przeprowadzana przez Pracownika PCE. Przykłady sytuacji mogących budzić podejrzenia znajdują się w Załączniku nr 1.

3. Ze względu na podejrzane możliwe sytuacje wymienione w punkcie 2 oraz bezpieczeństwo wszystkich mieszkańców schroniska młodzieżowego jego obsługa ma prawo żądania dostępu do pokoju w każdej sytuacji, która będzie tego wymagała.

4. Aby dokonać identyfikacji Dziecka i jego relacji w stosunku do osoby, z którą przebywa w PCE, należy:

- a) Zapytać o tożsamość Dziecka oraz o jego relację w stosunku do osoby, z którą przybyło do obiektu. W tym celu można poprosić o dokument tożsamości Dziecka lub inny dokument potwierdzający, że osoba dorosła ma prawo do sprawowania opieki nad Dzieckiem (np. dokument tożsamości Dziecka wykazujący na pokrewieństwo, akt stanu cywilnego, orzeczenie sądu, zgoda notarialna Rodzica na podróżowanie danej osoby z Dzieckiem lub zgoda podpisana przez Rodzica Dziecka wraz ze wskazaniem danych Dziecka, adresu jego zamieszkania, kontaktem telefonicznym do Rodzica i numerem dokumentu tożsamości/numerem PESEL osoby, której Rodzic powierzył opiekę nad Dzieckiem) – przykładowy wzór upoważnienia stanowi załącznik Nr 2.
- b) W przypadku braku dokumentu tożsamości, można poprosić o podanie danych Dziecka (imię, nazwisko, adres, numer PESEL).
- c) W przypadku braku dokumentów wskazujących na pokrewieństwo Dziecka i Osoby dorosłej należy zapytać o tę relację Osobę dorosłą oraz Dziecko.

Przykładowy schemat rozmowy z dorosłym i Dzieckiem znajduje się w Załączniku nr 3.

- d) Jeżeli Osoba dorosła nie posiada dokumentu zgody Rodziców, należy poprosić o numer telefonu wyżej wymienionych, aby zadzwonić i potwierdzić przebywanie dziecka z obcą Osobą dorosłą za ich wiedzą i zgodą.

5. W przypadku oporu ze strony Osoby dorosłej co do okazania dokumentu dziecka i/lub wskazania relacji należy wyjaśnić, że procedura służy zapewnieniu bezpieczeństwa Dzieciom przebywającym w obiekcie PCE.

6. Po wyjaśnieniu sprawy w sposób pozytywny należy podziękować za poświęcony czas na upewnienie się, że Dziecko jest pod dobrą opieką i jeszcze raz podkreślić, że procedura ma na celu zapewnienie bezpieczeństwa Dzieciom.

7. W przypadku gdy rozmowa nie rozwieje wątpliwości dotyczących podejrzenia wobec dorosłego i jego intencji skrzywdzenia Dziecka, należy dyskretnie powiadomić Dyrektora.

8. Od momentu kiedy pojawiły się pierwsze wątpliwości, zarówno Dziecko, jak i Osoba dorosła powinni być pod stałą obserwacją Pracowników i nie zostawać sami.

9. Dyrektor, który został powiadomiony o sytuacji, podejmuje decyzję o zawiadomieniu policji lub w razie wątpliwości przejmuje rozmowę z podejrzaną Osobą dorosłą w celu uzyskania dalszych wyjaśnień.

10. W przypadku, gdy rozmowa potwierdzi przekonanie o próbie lub popełnieniu przestępstwa na szkodę Dziecka, Dyrektor zawiadamia o tym fakcie policję. Dalej stosuje się procedurę w przypadku okoliczności wskazujących na skrzywdzenie Dziecka.

11. W zależności od sytuacji i miejsca, Dyrektor weryfikuje, na ile podejrzenie Krzywdzenia dziecka jest zasadne. W tym celu dobiera odpowiednie środki prowadzące do wyjaśnienia sytuacji lub podejmuje decyzję o zawiadomieniu policji.

X. Procedura w przypadku okoliczności wskazujących na Skrzywdzenie Dziecka

1. Mając uzasadnione podejrzenie, że Dziecko przebywające w PCE jest krzywdzone, należy niezwłocznie zawiadomić policję, dzwoniąc pod numer 112 i opisując okoliczności zdarzenia. W zależności od dynamiki sytuacji i okoliczności, telefon wykonuje osoba, która jest bezpośrednim świadkiem zdarzenia (gość/Pracownik/Dyrektor).

2. Uzasadnione podejrzenie krzywdzenia dziecka występuje wtedy, gdy:

- a) Dziecko ujawniło fakt krzywdzenia w PCE,
- b) zaobserwowano krzywdzenie Dziecka,
- c) Dziecko ma na sobie ślady krzywdzenia (np. zadrapania, zasinienia), a zapytane odpowiada niespójnie i/lub chaotycznie lub/i popada w zakłopotanie bądź występują inne okoliczności mogące wskazywać na krzywdzenie np. znalezienie materiałów pornograficznych z udziałem Dzieci w pokoju Osoby dorosłej.

3. W tej sytuacji należy uniemożliwić Dziecku oraz osobie podejrzewanej o Krzywdzenie dziecka oddalenie się z obiektu.

4. W uzasadnionych przypadkach można dokonać obywatelskiego zatrzymania osoby podejrzewanej. W takiej sytuacji należy trzymać tę osobę pod nadzorem co najmniej

dwóch osób ze strony organizatora lub co najmniej dwóch Pracowników obiektu w miejscu odosobnionym z dala od widoku innych gości obiektu.

5. W każdym przypadku należy zadbać o bezpieczeństwo Dziecka. Dziecko powinno przebywać pod opieką osoby ze strony organizatora lub Pracownika do czasu przyjazdu policji.

6. W przypadku uzasadnionego podejrzenia, że doszło do popełnienia Przepięstwa na szkodę dziecka z materiałem biologicznym sprawcy (sperma, ślina, naskórek), należy w miarę możliwości nie dopuścić, aby Dziecko myło się oraz jadło/piło do czasu przyjazdu policji.

7. Po odbiorze Dziecka przez policję należy zabezpieczyć materiał z monitoringu oraz inne istotne dowody (np. dokumenty) dotyczące zdarzenia i na wniosek służb przekazać ich kopię listem poleconym lub osobiście prokuratorowi lub policji.

8. Po interwencji należy opisać zdarzenie w karcie interwencji, której wzór stanowi załącznik Nr 4.

XI. Procedura zatrudniania osób w PCE

1. Wszystkie osoby pracujące z Dziećmi muszą być dla nich bezpieczne, co oznacza m.in., że ich historia zatrudnienia powinna wskazywać, że nie skrzywdziły w przeszłości żadnego Dziecka.

2. Każdą osobę zatrudnianą przez PCE należy obowiązkowo sprawdzić w Rejestrze Sprawców Przepięstw na Tle Seksualnym. Sprawdzenie osoby w Rejestrze odbywa się poprzez wydruk wyników wyszukiwania osoby w Rejestrze z dostępem ograniczonym, który następnie wkładany jest do akt osobowych osoby sprawdzanej. Zakres danych osobowych niezbędnych do sprawdzenia osoby w Rejestrze znajduje się w Załączniku nr 5.

3. Wszyscy Pracownicy zatrudnieni w PCE, w tym osoby, które mogą mieć potencjalny kontakt z Dziećmi, powinny złożyć oświadczenie o braku karalności i o nietoczeniu się postępowań o czyny przeciwko Dzieciom – Załącznik nr 6.

4. Osoba zatrudniana w PCE, której obowiązki będą bezpośrednio związane z edukacją i wychowaniem dzieci przed nawiązaniem stosunku pracy ma obowiązek przedstawienia zaświadczenia z Krajowego Rejestru Karnego o niekaralności.

XII. Zasady bezpiecznych relacji pomiędzy Pracownikami a Dzieckiem

1. Zasada transparentności: wszystkie interakcje pomiędzy Pracownikami a Dziećmi powinny odbywać się w miejscach widocznych dla innych uczestników lub dorosłych. Prywatne rozmowy powinny odbywać się wyłącznie w obecności trzeciej osoby lub w otwartym, publicznym miejscu.

2. Zasada prywatności: Dzieci przebywające w schronisku mają prawo do prywatności. Pracownicy powinni wchodzić do pomieszczeń zajmowanych przez Dzieci (np. pokoje) wyłącznie po uprzednim zapukaniu i uzyskaniu zgody, chyba że istnieje uzasadnione zagrożenie zdrowia lub bezpieczeństwa.

3. Zakaz przebywania sam na sam: Pracownicy nie powinni pozostawać sam na sam z Dzieckiem w zamkniętych pomieszczeniach. W sytuacji, gdy indywidualna rozmowa jest konieczna, powinna się ona odbywać w otwartej przestrzeni, w miejscach wspólnych lub przy drzwiach otwartych.

4. Ograniczenie kontaktu fizycznego: należy unikać kontaktu fizycznego z Dziećmi, chyba że jest to absolutnie konieczne (np. udzielenie pierwszej pomocy). Wszelki kontakt fizyczny powinien być ograniczony do minimum i zawsze mieć na celu dobro Dziecka.

5. Zasada zgody: wszelkie działania, które wymagają interakcji z Dzieckiem (np. pomoc w zadaniach, organizacja gier), powinny odbywać się za wyraźną zgodą Dziecka. Dzieci powinny mieć możliwość wyrażenia swoich preferencji i granic.

6. Zasada niedyskryminacji i równości: wszystkie Dzieci powinny być traktowane równo, bez względu na płeć, pochodzenie, status społeczny, religię czy orientację seksualną. Pracownicy powinni zachować obiektywizm i unikać wszelkich form dyskryminacji.

7. Zachowanie profesjonalizmu: Pracownicy powinni utrzymywać profesjonalny dystans w relacjach z Dziećmi. Należy unikać nadmiernej zażyłości, spoufalania się, a także wszelkich działań mogących być odebranych jako niewłaściwe lub nieodpowiednie.

8. Kwestie higieniczne i opieka zdrowotna: Pracownicy powinni przestrzegać zasad higieny i zapewniać odpowiednie warunki sanitarno-higieniczne dla Dzieci.

W sytuacjach wymagających interwencji zdrowotnej, Pracownicy powinni postępować zgodnie z procedurami, zapewniając jednocześnie prywatność Dziecka.

9. Zasady dotyczące komunikacji: komunikacja pomiędzy Pracownikami a Dziećmi powinna być jasna, uprzejma i szanująca granice. Pracownicy nie powinni używać wulgarnych, obraźliwych czy poniżających słów.

10. Procedury zgłaszania nieprawidłowości: Dzieci i ich opiekunowie powinni być poinformowani o procedurach zgłaszania nieprawidłowości. Pracownicy są zobowiązani do natychmiastowego zgłaszania wszelkich nieodpowiednich sytuacji lub zachowania Dyrektorowi.

XIII. Zasady bezpiecznego korzystania z mediów elektronicznych, w tym Internetu

1. Podczas pobytu w PCE, małoletni korzystający z mediów elektronicznych powinni być nadzorowani przez Osoby dorosłe. Ma to na celu zapobieganie dostępowi do nieodpowiednich treści oraz zapewnienie bezpiecznego korzystania z Internetu.

2. PCE udostępnia hasło do Wi-Fi Osobom dorosłym.

3. W dostępnych dla ogółu sieciach internetowych w PCE są zainstalowane programy filtrujące, które ograniczają dostęp do stron zawierających treści nieodpowiednie dla małoletnich (np. przemoc, pornografia).

XIV. Zasady ochrony danych osobowych i wizerunku Dzieci

1. Ochrona danych osobowych Dziecka:

a) dane osobowe Dziecka podlegają ochronie na zasadach określonych w Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady UE 2016/679,

b) Pracownik PCE w Brzesku ma obowiązek zachowania w tajemnicy danych osobowych, które przetwarza oraz zachowania w tajemnicy sposobów zabezpieczenia danych osobowych przed nieuprawnionym dostępem,

- c) dane osobowe Dziecka są udostępniane wyłącznie osobom i podmiotom uprawnionym na podstawie odrębnych przepisów,
  - d) Pracownik PCE w Brzesku może wykorzystać informacje o Dziecku, w celach szkoleniowych lub edukacyjnych, wyłącznie z zachowaniem anonimowości Dziecka w sposób uniemożliwiający identyfikację Dziecka.
2. Zasady ochrony wizerunku Dziecka:
- a) PCE w Brzesku, uznaje prawo Dziecka do prywatności i ochrony dóbr osobistych, zapewnia ochronę wizerunku Dziecka,
  - b) Pracownik PCE w Brzesku nie udostępnia informacji o Dziecku i jego sytuacji rodzinnej osobom postronnym (np. przedstawicielom mediów),
  - c) Pracownik PCE w Brzesku uniemożliwia osobom postronnym utrwalanie wizerunku Dziecka (filmowanie, fotografowanie) na terenie PCE bez pisemnej zgody Rodziców/opiekunów Dziecka,
  - d) Pracownik PCE w Brzesku nie wypowiada się w kontakcie z osobami postronnymi o sprawie Dziecka lub opiekunie,
  - e) Pracownik PCE w Brzesku, w wyjątkowych i uzasadnionych sytuacjach, może wypowiedzieć się w kontakcie z osobami postronnymi (np. przedstawicielami mediów) o sprawie Dziecka lub jego opiekuna – po wyrażeniu pisemnej zgody przez Rodzica,
  - f) upublicznienie przez Pracownika PCE w Brzesku wizerunku Dziecka, utrwalonego w jakiegokolwiek formie (fotografia, nagranie audio-wideo) wymaga pisemnej zgody Rodzica,
  - g) utrwalenie wizerunku Dziecka dokonuje się tylko przy użyciu urządzeń stanowiących własność placówki. Nie wykorzystuje się do tego prywatnych aparatów i nośników.

Podpisano:

Tomasz Gurgul
Dyrektor Powiatowego Centrum Edukacji w Brzesku

Przykłady sytuacji mogących budzić podejrzenia lub wskazywać na krzywdzenie Dziecka

UWAGA! Wystąpienie niektórych wskaźników nie oznacza automatycznie, że dochodzi do wykorzystywania małoletniego. Ważne jest, żeby zachować czujność i zwracać uwagę na sytuacje, które mogą wzbudzić niepokój. Sytuacją niepokojącą będzie również taka, w której relacja osoby dorosłej i dziecka nie wydaje się swobodna i opiekuńcza.

1. Sytuacje związane z kontaktem fizycznym

- Nieadekwatny dotyk: dotykanie małoletnich w sposób, który może być postrzegany jako niewłaściwy lub intymny (np. obejmowanie, głaskanie, klepanie po pośladkach).
- Nieuzasadniona bliskość fizyczna: długotrwałe przebywanie z dzieckiem w sytuacjach, które mogą być postrzegane jako zbyt intymne (np. siedzenie bardzo blisko, przytulanie bez wyraźnego powodu).

2. Sytuacje związane z prywatnością i intymnością

- Sam na sam w odosobnionym miejscu: przebywanie osoby dorosłej z dzieckiem sam na sam w odosobnionym miejscu, takim jak pokój, biuro, samochód, bez świadków.
- Nadmierne zainteresowanie higieną osobistą: Pomaganie dziecku w czynnościach związanych z higieną osobistą (np. mycie, przebieranie się) bez uzasadnionej potrzeby i zgody rodziców.

3. Sytuacje związane z komunikacją

- Niewłaściwa komunikacja elektroniczna: wysyłanie wiadomości o treści intymnej, osobistej lub seksualnej za pośrednictwem SMS, e-maila, mediów społecznościowych itp.
- Tajemnicze spotkania i rozmowy: organizowanie spotkań z dziećmi bez wiedzy i zgody ich rodziców, prowadzenie tajemniczych rozmów, które nie są uzasadnione charakterem relacji dorosły-dziecko.

4. Sytuacje związane z upominkami i nagrodami

- Nieadekwatne prezenty: obdarowywanie dziecka drogimi lub osobistymi prezentami bez wiedzy i zgody rodziców, co może być postrzegane jako próba zdobycia zaufania lub przychylności.
- Nagrody za zachowanie: ofiarowanie dziecku nagród za zachowanie, które mogłyby sugerować niewłaściwe intencje lub wpływać na jego decyzje i postępowanie.

5. Zachowania mogące sugerować grooming

- Nadmierne zaangażowanie w życie dziecka: przejawianie nadmiernego zainteresowania życiem osobistym dziecka, jego problemami, zmartwieniami, co może być postrzegane jako próba manipulacji lub zdobycia zaufania.
- Izolowanie dziecka: próby odizolowania dziecka od rówieśników, rodziny, innych dorosłych, co może prowadzić do uzależnienia dziecka od jednej osoby.

6. Reakcje i zachowanie dziecka

- Nagłe zmiany w zachowaniu: dziecko nagle staje się zamknięte, bojaźliwe, unika kontaktu z określoną osobą, co może sugerować, że coś jest nie tak.
- Lęk przed konkretnymi sytuacjami: dziecko wykazuje lęk lub niechęć przed określonymi sytuacjami, miejscami, aktywnościami, które wcześniej nie sprawiały mu problemu.

PCE -RECEPCJA

Gość nie chce podać swoich danych osobowych ani danych dziecka.	Gość zabiera dziecko bezpośrednio do pokoju, sprawia wrażenie jakby nie chciał, żeby dziecko nawiązało kontakt z osobą pracującą w recepcji.
Gość oświadcza, że nie ma dokumentów swoich i/lub dziecka; nie chce udzielić wyjaśnień.	Gość, który melduje się z dzieckiem, zaprasza inne osoby, które nie są gośćmi obiektu (osoby takie mogą pojawiać się na krótki czas).
Gość płaci gotówką albo kartą prepaid. Płaci codziennie (nie wie, na ile się zatrzyma) albo prosi kogoś innego, żeby opłacił nocleg.	Gość wynajmuje pokój na godziny albo nie na cały dzień; lub wynajmuje pokój na bardzo długi okres.
Gość przywozi ze sobą gadżety czy przedmioty, które mogą być przekazywane dzieciom jako prezenty.	Gość, który przyjeżdża z dzieckiem, nie ma bagażu albo przyjeżdża z bardzo małym bagażem (podręczna torba/aktówka).
Gość pojawia się w obiekcie z dzieckiem, z którym wcześniej nie meldował się w recepcji.	Gość zachowuje się wobec dziecka w sposób nacechowany seksualnie, a relacja między osobą dorosłą a dzieckiem nie wydaje się naturalna i opiekuńcza.
Podczas rejestracji dziecko wydaje się niespokojne, zestresowane czy zmuszone do przebywania w obiekcie z osobą dorosłą.	Dziecko jest ubrane w sposób nieodpowiedni do pogody albo nieadekwatny względem osoby dorosłej, z którą przyjechało do obiektu.
Dziecko przychodzi do obiektu późno w nocy lub w czasie, kiedy powinno być w szkole.	Dzieci sprzedające drobne przedmioty albo żebrzące pod obiektem.
	Dziecko nie wie, gdzie jest albo pytane o cel podróży podaje niespójne odpowiedzi.

PCE – CZĘŚCI WSPÓLNE NP. ŚWIETLICA, JADALNIA

Gość przychodzi do świetlicy z dzieckiem, z którym nie był zameldowany w obiekcie.	Osoby z zewnątrz, niezameldowane w obiekcie zdają się szukać klientów i coś im oferować (możliwe, że będą chcieli pośredniczyć w przekazaniu kontaktów do dzieci).
Gość dopytuje się o usługi seksualne dla dorosłych, w tym z młodymi osobami (np. zasłyszana rozmowa w korytarzu, świetlicy, kuchni lub w toalecie).	Nastolatki czekają na osobę dorosłą, która je odbiera i nie wydaje się być rodzicem czy opiekunem (możliwe, że jest to klient, sutener albo handlarz ludźmi).
Dzieci, które wydają się bez opieki, proszą o jedzenie, napoje czy pieniądze	Wymiana gotówki pomiędzy osobą dorosłą a dzieckiem (wymiana może budzić podejrzenie przekazywania wynagrodzenia za usługi).
Dzieci wydają się niespokojne, zdenerwowane i unikają kontaktu wzrokowego.	Podczas pobytu osoba dorosła i dziecko nie wychodzą z pokoju i nie korzystają ze świetlicy.
Osoba dorosła zachowuje się w sposób nacechowany seksualnie wobec dziecka – nie jest to naturalna i opiekuńcza relacja.	Dorosły podaje dziecku alkohol.

PCE -CZĘŚĆ NOCLEGOWA

Brak zgody na sprzątanie pokoju przez cały pobyt gościa.	Zauważona duża ilość alkoholu albo narkotyki w pokoju, w którym osoba dorosła zameldowała się z dzieckiem.
Dużo banknotów/gotówki zauważonych w pokoju (może świadczyć o nielegalnych płatnościach).	Dzieci pozostawione bez opieki przez długi czas w pokoju lub w ogóle nie wychodzą z pokoju (np. donoszone jest im jedzenie).
Zauważone w pokoju w dużej liczbie komputery, telefony komórkowe, czytniki do kart płatniczych.	Osoba dorosła i dzieci nieczęsto wychodzą z pokoju, prawie wcale nie wychodzą albo wychodzą tylko w godzinach, kiedy mało gości przemieszcza się po obiekcie.
W pokoju znajdują się ubrania dziecięce albo zabawki, mimo że dziecko nie zostało zameldowane w obiekcie.	Osoby dorosłe, które nie są gośćmi obiektu, przebywają przy recepcji, zdają się obserwować okolicę i kontaktują z gościem obiektu, który przyjechał z dzieckiem.

*Załącznik Nr 2 do Standardów ochrony małoletnich
w Powiatowym Centrum Edukacji w Brzesku*

.....
(miejsowość, data)

Upoważnienie do opieki nad dzieckiem

Ja, niżej podpisany/a (*rodzic/ opiekun prawny*).....,

legitymujący/a się dowodem osobistym o numerze i serii .....

lub nr PESEL..... upoważniam.....,

legitymującego/ą się dowodem osobistym o numerach serii.....

lub nr PESEL.....do sprawowania opieki nad moim dzieckiem

(*imię i nazwisko dziecka*).....,

zamieszkałym (*adres zamieszkania dziecka*) .....

w terminie: od..... do .....

Telefon kontaktowy do rodzica .....

.....
(*podpis rodzica, prawnego opiekuna*)

Przykładowy schemat rozmowy z dorosłym i dzieckiem podczas identyfikacji.

Podczas rozmowy z osobą dorosłą należy zachować spokój, być uprzejmym i cierpliwym. Na początku rozmowy warto poinformować osobę dorosłą, że w PCE obowiązują procedury ochrony dzieci i w związku z tym pracownik może zadać dodatkowe pytania w celu weryfikacji danych dziecka lub relacji łączącej go z dorosłym. Mogą zaistnieć sytuacje, w których osoba dorosła będzie czuła się niekomfortowo, wyrazi swój sprzeciw albo niezadowolenie. Nie musi to oznaczać, że jest ona potencjalnym przestępcą.

Przykładowa rozmowa z dorosłym:

W naszym obiekcie obowiązują procedury ochrony dzieci, w związku z tym, w momencie przybycia/rejestracji prosimy o przedstawienie zaproszenia/dokumentów tożsamości wszystkich osób będących gośćmi. Czy dziecko ma przy sobie dokument tożsamości?" (legitymacja, paszport, inne).

Jeżeli dziecko nie posiada dokumentu lub po jego sprawdzeniu, nie ma pewności, że osoba dorosła jest prawnym opiekunem dziecka, możemy zadać poniższe pytania, które pomogą określić sytuację:

- Jak nazywa się dziecko, ile ma lat?
- Czy jest Pan/Pani prawnym opiekunem dziecka? lub Czy dziecko jest z Panem/Panią spokrewnione? Czy ma Pan/Pani dokument uprawniający do sprawowania opieki nad dzieckiem?
- Czy ma Pan/Pani zaświadczenie od opiekunów dziecka, że przebywa ono pod Pana/Pani opieką?
- Czy ma Pan/Pani telefon do opiekunów dziecka, żebyśmy mogli to potwierdzić?
- W jakim celu podróżuje Pan/Pani z dzieckiem?

Przykładowa rozmowa z dzieckiem:

- Jak się nazywasz, ile masz lat? Gdzie mieszkasz?
- Kim jest osoba, z którą przyszedłeś/przebywasz/podróżujesz?
- Czy znacie się dobrze z tym Panem/Panią?
- Gdzie są twoi rodzice? Chcielibyśmy się z nimi skontaktować - czy masz do nich numer telefonu?

Jeżeli dorosły odpowiada za dziecko, informujemy, że chcemy porozmawiać z dzieckiem. Jeżeli dorosły utrudnia kontakt z dzieckiem, możemy podkreślić, że w sytuacji, kiedy niemożliwe jest ustalenie tożsamości dziecka, będziemy musieli zawiadomić policję.

Karta interwencji

1. Imię i nazwisko dziecka.
2. Przyczyna interwencji (forma krzywdzenia) – opis.
3. Osoba zawiadamiająca o podejrzeniu krzywdzenia.
4. Działania podjęte wobec dziecka.
5. Ustalenia planu pomocy (jeśli dotyczy).
6. Spotkania z opiekunami dziecka: Opis (w tym data).
7. Interwencja prawna (właściwie zakreślić):
  - a) zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa,
  - b) wniosek o wgląd w sytuację dziecka/rodziny,
  - c) inny rodzaj interwencji. Jaki? (opis).
8. Dane dotyczące interwencji (nazwa i adres organu, do którego zgłoszono interwencję) oraz data interwencji.
9. Wyniki interwencji: działania organów wymiaru sprawiedliwości, jeśli organizator/przełożony uzyskał informacje o wynikach/działania organizacji/działania rodziców.

**Zakres danych osobowych pracownika/współpracownika/
stażysty/wolontariusza niezbędnych do sprawdzenia w Rejestrze
Sprawców Przepięstw na Tle Seksualnym**

Imię i nazwisko: .....

Data urodzenia: .....

PESEL: .....

Nazwisko rodowe: .....

Imię ojca: .....

Imię matki: .....

Oświadczenie o braku karalności i o nietoczeniu się postępowań o czyny przeciwko dzieciom

Ja, niżej podpisana/y.....

legitymująca/y się dowodem osobistym nr ..... oświadczam, że nie
byłam/em skazana/y za przestępstwo przeciwko wolności seksualnej i obyczajności oraz przestępstwa
z użyciem przemocy na szkodę małoletniego i nie toczy się przeciwko mnie żadne postępowanie karne
ani dyscyplinarne w tym zakresie.

Ponadto oświadczam, że zapoznałam/em się z Procedurami Ochrony Dzieci obowiązującymi
w Powiatowym Centrum Edukacji w Brzesku i zobowiązuję się do ich przestrzegania.

.....
miejsce i data

.....
podpis

Klauzula informacyjna

Zgodnie z art. 13 ust. 1 i 2 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (RODO), informuję, że:

1. Administratorem danych osobowych podanych w niniejszym oświadczeniu jest Powiatowe Centrum Edukacji w Brzesku, ul. Piastowska 2B, 32-800 Brzesko
2. Dane osobowe zawarte w oświadczeniu będą przetwarzane wyłącznie w celu weryfikacji spełnienia wymogów dotyczących braku karalności i nietoczenia się postępowań o czyny przeciwko dzieciom, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.
3. Przysługuje Pani/Panu prawo dostępu do swoich danych osobowych, ich sprostowania, usunięcia lub ograniczenia przetwarzania oraz prawo do wniesienia sprzeciwu wobec przetwarzania, a także prawo do przenoszenia danych.
4. Dane osobowe będą przechowywane przez okres niezbędny do realizacji celu, dla którego zostały zebrane, a następnie przez okres wymagany przepisami prawa.

.....
Podpis

**WYZYSKIWANIE
SEKSUALNE DZIECI W
SEKTORZE PODRÓŻY
I TURYSTYKI**

**Broszura informacyjna dla
pracowników branży
turystycznej**

Niniejsza broszura omawia problem wykorzystywania i wyzyskiwania seksualnego dzieci w kontekście podróży i turystyki oraz zawiera informacje, w jaki sposób pracownicy i kadra zarządzająca mogą przeciwdziałać temu procederowi i reagować w sytuacji krzywdzenia dziecka na terenie swojego obiektu.

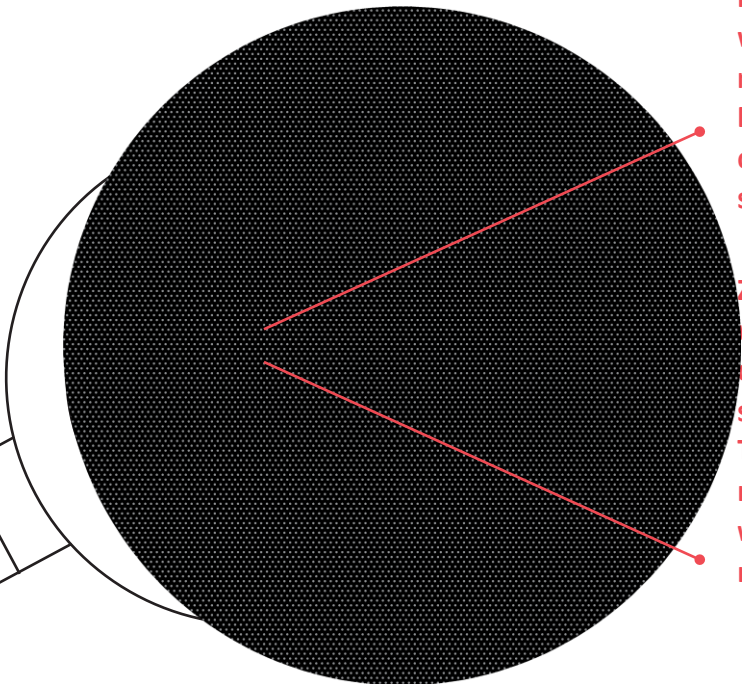
Wykorzystywanie i wyzyskiwanie seksualne dzieci (tj. osób do 18 r.ż.) w sektorze podróży i turystyki to poważny problem występujący na całym świecie, również w Polsce. Wielu dzieciom nie udaje się pomóc, gdyż osoby będące świadkami niepokojących sytuacji, np. na terenie hoteli, barów czy restauracji, nie wiedzą, kiedy i w jaki sposób reagować.

Sprawcy przestępstw seksualnych wobec dzieci korzystają z hoteli, gdyż tutaj czują się anonimowi i tym samym bezkarni. Za zamkniętymi drzwiami pokoju hotelowego skrzywdzenie dziecka może przybrać różne formy: wykorzystania seksualnego, prostytucji, pornografii czy handlu dziećmi. Nikt, kto dopuszcza się takiej formy nadużyć wobec dzieci, nie powinien pozostać bezkarny. Dlatego tak ważne jest, aby świadkowie zgłaszali niepokojące sytuacje.

SKALA PROBLEMU

Wykorzystywanie i wyzyskiwanie dzieci w kontekście podróży i turystyki to problem, którego skali nie da się określić. Brak jest konkretnych danych liczbowych, ponieważ w tym obszarze nie prowadzi się regularnych badań. Sprawcy, świadomi odpowiedzialności karnej, stosują różne metody ukrywania się, natomiast dzieci doświadczone tą formą krzywdzenia często są zastraszane i szantażowane, a także wstydzą się mówić o tym, co je spotkało. Niska wykrywalność tego przestępstwa oraz jego złożoność utrudniają pozyskanie wiarygodnych danych.

Żaden organ nie prowadzi statystyk z rozróżnieniem na miejsce popełnienia przestępstwa, jednak posiłkując się wynikami dostępnych badań społecznych, możemy przybliżyć szacunkowe dane dotyczące wykorzystywania seksualnego dzieci na świecie.

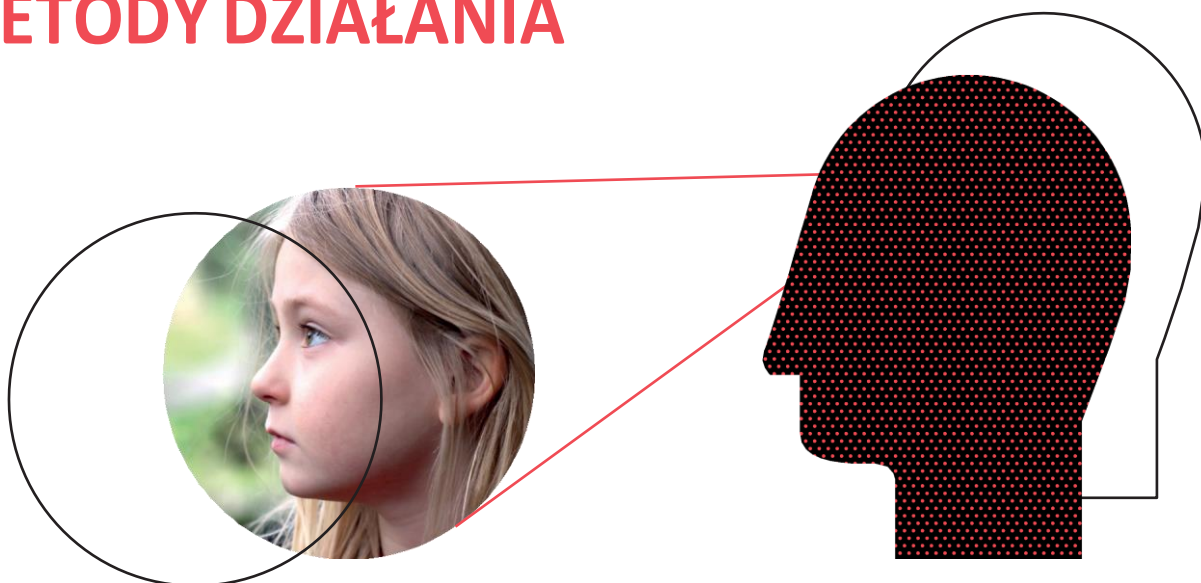
UNICEF podaje, że rocznie ok. 2 milionów dzieci zostaje wykorzystanych seksualnie, natomiast wg danych Komisji Europejskiej co piąte dziecko pada ofiarą jakiejś formy wykorzystania seksualnego.

Z badań¹ Fundacji Dajemy Dzieciom Siłę wynika, że w Polsce aż pół miliona dzieci doświadczyło wykorzystania seksualnego. Te alarmujące dane i tak są niedoszacowane, gdyż większość dzieci nigdy tego faktu nie ujawnia.

Branża turystyczna, ze względu na swoją specyfikę, odgrywa ogromną rolę w walce z tym rodzajem przestępstwa. Odpowiednia reakcja na niepokojącą sytuację pozwala przerwać proceder, wykryć i ukarać sprawcę, a także ochronić inne dzieci przed skrzywdzeniem.

¹ Ogólnopolska diagnoza skali i uwarunkowań krzywdzenia dzieci zrealizowana na ogólnopolskiej reprezentatywnej próbie dzieci i młodzieży w wieku 11-17 lat (N=1155), Fundacja Dajemy Dzieciom Siłę, 2018: diagnozaskrzywdzenia.pl

PROFIL SPRAWCY I METODY DZIAŁANIA

Choć powszechnie uważa się, że w turystykę seksualną angażują się głównie mężczyźni w średnim lub starszym wieku, tak naprawdę sprawcami mogą być również osoby młode jak i kobiety. Małoletnich mogą krzywdzić zarówno bogaci, jak i mniej zamożni turyści. Sprawcy korzystają z bazy turystycznej: hoteli, restauracji, ośrodków wypoczynkowych, linii lotniczych, taksówek, biur podróży itd. Nawiązują kontakt z dziećmi w różnych okolicznościach, np. na ulicy, na plaży, w restauracjach, na dworcach czy w galeriach handlowych – również za pośrednictwem osób trzecich (osoby organizujące czy pośredniczące w prostytucji dziecięcej lub handlu dziećmi). Coraz częściej do pierwszego kontaktu z dzieckiem lub z osobą pośredniczącą dochodzi przez internet.

Proces zdobywania przez sprawcę zaufania dziecka może trwać długo. Sprawca wykorzystuje „słabe punkty” dziecka, może spróbować się do niego zbliżyć i posłużyć tą relacją, aby je uwieść. Może kupować prezenty, składać intratne obietnice, powoli eskalując seksualizację kontaktu poprzez mówienie o seksie czy pokazywanie materiałów pornograficznych.

Sprawcy stosują manipulację, często straszą konsekwencjami, jeśli dziecko wyjawia komuś ich „wspólną tajemnicę”. Te działania powodują u dziecka strach, poczucie winy albo współodpowiedzialności za to, co się stało.

DZIECI SZCZEGÓLNIENIE NARAŻONE NA KRZYWDZENIE

Każde dziecko jest narażone na krzywdzenie – dotyczy to zarówno dziewczynek, jak i chłopców. Istnieją jednak czynniki indywidualne, rodzinne czy środowiskowe, które to ryzyko zwiększają. Należą do nich między innymi:

- **pochodzenie z mniejszości etnicznych lub innych marginalizowanych grup społecznych,**
- **wcześniejsze doświadczenie przemocy, zaniedbania lub wykorzystania,**
- **ubóstwo i brak zapewnionych podstawowych potrzeb życiowych (jedzenie, ubranie),**
- **sieroctwo lub brak opieki spowodowany patologiami w rodzinie (np. niezaradność życiowa rodzica, bezrobocie, uzależnienia, choroby psychiczne).**

Dzieci są bardziej podatne na wykorzystanie niż dorośli, co wynika z ich niedojrzałości emocjonalnej i życiowej, ufności i nieświadomości zagrożeń oraz konsekwencji. Dziećmi łatwiej jest też manipulować.

SYTUACJE, KTÓRE POWINNY WZBUDZIĆ CZUJNOŚĆ

Jeśli relacja osoby dorosłej i dziecka nie wydaje się swobodna i opiekuńcza, warto zwrócić na to uwagę!

Osoba, która wykorzystuje seksualnie dziecko, zachowuje się wobec niego w sposób niewłaściwy, przekraczający społecznie przyjęte normy kontaktu, np. cielesnego, lub namawia je do podjęcia niewłaściwych zachowań o charakterze seksualnym.

Istnieje jednak szereg nieoczywistych sytuacji, które powinny zwrócić uwagę, gdyż mogą wskazywać na zagrożenie krzywdzenia dziecka.

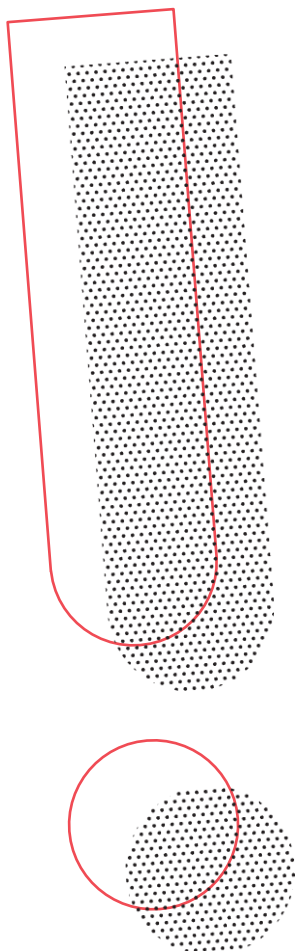
Podczas procedury zameldowania w hotelu:

- gość nie posiada żadnego dokumentu tożsamości dziecka lub dokumenty nie wskazują na pokrewieństwo, czego gość nie potrafi logicznie wytłumaczyć,
- gość jest bez bagażu lub z małym bagażem dla siebie, nie ma rzeczy dziecka (np. zabawek, ubrań itd.),
- gość i dziecko nie mają ze sobą swobodnej relacji, nie komunikują się lub nie mówią w tym samym języku,
- dziecko jest nieodpowiednio ubrane do wieku lub pogody,
- gość i dziecko widocznie różnią się statusem ekonomicznym, np. dziecko jest zaniedbane i brudne,
- gość kontroluje to, co mówi dziecko lub mówi za nie,
- prowadząc dziecko do pokoju, gość obserwuje wejście, unika kamer,
- gość płaci za hotel gotówką za każdy dzień, nie ma rezerwacji lub rezerwuje pokój na kilka dni i w tym czasie przyprawdza do niego różne dzieci.

Podczas pobytu w hotelu:

- gość nie zostawia dziecka samego w pokoju lub nie pozwala mu wyjść z pokoju,
- gość nalega, aby nie wchodzić do pokoju, wieszka kartkę „nie przeszkadzać”, nie wpuszcza serwisu sprzątającego ani nikogo z obsługi hotelowej,
- z pokoju hotelowego dobiegają niepokojące dźwięki, krzyki, płacz,
- gość zaprasza do pokoju inne osoby niezameldowane w hotelu,
- w restauracji gość pozwala dziecku pić alkohol i/lub palić papierosy albo nakłania je do tego,
- kontakt dorosłego z dzieckiem wykracza poza ogólnie przyjęte normy – kontakt cielesny nacechowany seksualnie,
- gość przebywa w barze w towarzystwie nastolatek/nastolatków, po które przychodzą inni dorośli nie wydający się ich rodzicami,
- w pokoju, w którym gość zameldował się z dzieckiem, znajduje się dużo alkoholu, narkotyki albo prezerwatywy.

Wystąpienie niektórych z tych sytuacji nie oznacza automatycznie, że dochodzi do wykorzystywania małoletniego. Ważne jest, żeby zachować czujność i zwracać uwagę na sygnały, które mogą wzbudzić niepokój.

CZY TWÓJ HOTEL POSIADA PROCEDURY REAGOWANIA NA KRZYWDZENIE DZIECI?

Pracownicy branży turystycznej mają do spełnienia bardzo ważną rolę w przeciwdziałaniu wykorzystywania dzieci w turystyce. Za sprawą bezpośredniego kontaktu z osobami podróżującymi zyskują szczególną możliwość reagowania na wszelkie podejrzone sytuacje, w tym zgłoszenie ich odpowiednim służbom. Ma to wymierny wpływ na zmniejszenie skali krzywdzenia dzieci, a także zidentyfikowanie sprawców.

W sytuacjach, które w jednoznaczny sposób wskazują na krzywdzenie dziecka, bądź zagrażają jego zdrowiu i życiu, najszybszym i najwłaściwszym sposobem reakcji jest zgłoszenie zdarzenia pod numer alarmowy 112.

Co, jeśli jednak nie mamy pewności, że dorosły to potencjalny sprawca, chociaż istnieją pewne przesłanki, które na to wskazują?

Reagowanie na niepokojące czy podejrzone sytuacje nie jest proste. Wymaga odwagi, ale też wiedzy, co i w jaki sposób można zrobić, aby jak najlepiej zweryfikować zachowanie i zamiary osoby podejrzonej.

Jeśli Twój hotel posiada odpowiednie procedury, koniecznie się z nimi zapoznaj, aby móc szybko i odpowiednio zareagować. Pamiętaj, że zawiadomienie policji lub prokuratury o poważnych przestępstwach wobec dzieci jest obowiązkiem prawnym każdego, kto ma wiarygodną informację o ich popełnieniu, przygotowaniu lub usiłowaniu popełnienia.

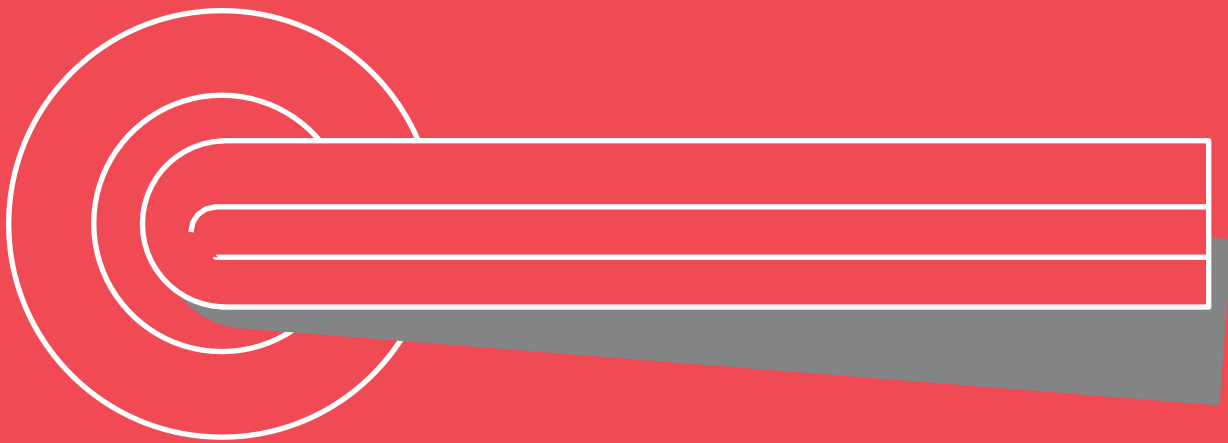
Jeśli w Twoim hotelu nie ma takich procedur, możesz to zmienić.

Fundacja Dajemy Dzieciom Siłę przygotowała wzór „Procedur ochrony dzieci w hotelach”, które w konkretny i jasny sposób określają, jak należy reagować w przypadku zagrożenia wykorzystania dziecka przez dorosłego. Procedury dotyczą zarówno sytuacji, gdy pracownik hotelu jest przekonany, że doszło do skrzywdzenia, jak i takich, które wymagają dalszej weryfikacji. Dokument dostępny jest na stronie www.standardy.fdds.pl/hotele w wersji edytowalnej. Każdy hotel może go przeanalizować, a następnie dostosować do swoich potrzeb i możliwości.

Procedury zostały skonsultowane z ekspertami branży hotelarskiej – zarówno pracownikami mającymi bezpośredni kontakt z klientem, jak i kadrą zarządzającą – dzięki czemu są one uniwersalne i dostosowane do realiów funkcjonowania hoteli.

---

² Art. 240 Kodeksu Karnego.

Pamiętaj!

Twoja reakcja może uratować życie i zdrowie dziecka! Nie odwracaj wzroku – reaguj!

Jeśli masz więcej pytań, skontaktuj się z nami:

www.standardy.fdds.pl

www.fdds.pl

standardy@fdds.pl

FUNDACJA
DAJEMY
DZIECIOM
SIŁĘ

